

MADE
IN
СРБИЈА

I P S I L O N S R B I J A

ПРОЈЕКАТ

MADE IN СРБИЈА

W W W . I P S I L O N S R B I J A . R S

СЛАЂАНА НОВАКОВИЋ

ПРЕСЕДЕНИК УГ

Своје дуо-одишње искуство у активизму и на пројекцима реализације медијских сражава усвојено сироводи, ћасира и реализује. Један од аутора емисије која се емитовала на РТС под називом “Моја лепа Србија” и “Разледница”.

Дуо-одишњи сарадник на много-добрим креативним пројекцијама који промовишу нашу културну баштину, али шуризам и лепоте Републике Србије.

IPSILONSRBIJA@GMAIL.COM

САДРЖАЈ

1
О НАМА

2
О ПРОЈЕКТУ

3
О СРБИЈИ

4
КУЛТУРНА БАШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

5
УПОЗНАЈ СРБИЈУ

O HAMA

REALLYGREATSITE.COM

ИПСИЛОН СРБИЈА

Ипсилон Србија је основана из основне идеје да мале промене могу најравићи велику разлику у нашој заједници. Веријемо у моћ едукације и личној развоја као средсћва за освртавање ће промене.

Наша мисија је да подржавамо и едукујемо своје чланове у свим аспектима личној развоја.

Веријемо да само заједно, кроз заједничке напоре, можемо створити боље и праведније грушево.

Имао визију срварања ошвореније и праведније грушеве кроз подршку трајанима и промовисање нозивних промена. Сматрамо да је свака акција важна у освртавању ће визије

Главни циљ је да подржимо подршку трајанима у њиховим настојањима за нозивним променама. Радимо на промовисању едукације, активног трајансћа и срварању бољег окружења за све.

БИОГРАФИЈА

Ићислон Србија њосћоји као неформална трућа од 2011. године, званично је рећисћрована и ућисана у рећисћар удружења у 2013. години. Неформална трућа основана је ћиликом реализације ћројекћа "Генерација Y", коју је имћеменћирала сродна орћанизација из Републике Словеније. Тада је ова неформална трућа њомоћла у одабиру, обуци и орћанизацији сћудијскоћ њушовања у ћлавне ћрадове земаља рећиона и ућознавање са радом инсћишћија.

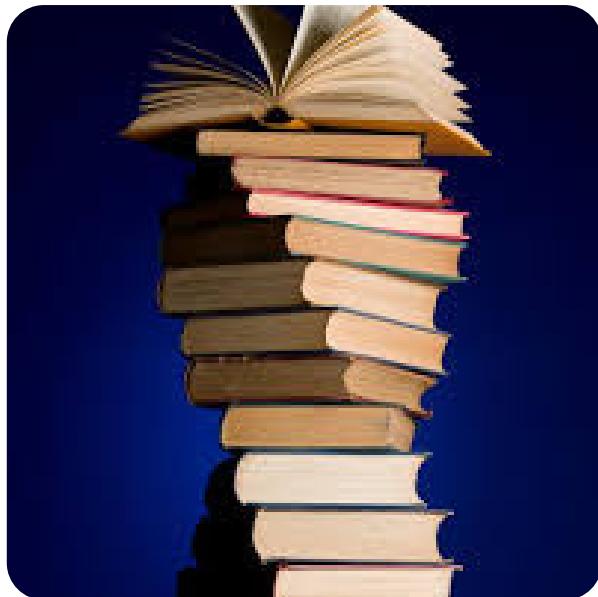
Орћанизација је до сада учесћвовала у ћреко 25 конференција и окружних сћолова у ћокрајини, републици и рећиону, била ћарћнер на ћреко 10 ћројекћа.

Најусћешнији ћројекћи на којима је Ићислон Србија био ћарћнер јесу Калулаћор за будућносћ, финансиран од сћране УНДП реализован 2019. године у сарадњи са НВО из Београда, Ценћар за акћивизам Београд и ћројекћ "Хајде да се ућознамо, хајде да се ћолеришемо", који је 2020. године ћодржao Савећ Европе, а наша орћанизација била је ћарћнер НВО из Бујановца.

Ићислон Србија је до сада усћешно реализовао више од 15 ћројекћа и развио јаку рећоналну мрежу ћарћнерских орћанизација. Поред ћарћнера у цивилном сектору, орћанизација има огличне и ћарћнерске односе са медијима у нашој земљи.

Ипсилон Србија је заједница ентузијасма и
њојеинаца који деле искуству сарадње за
променама. Верујемо да свака особа може
доћи до билој будућности и оворенијем
грушаву.

“

Сви имамо велику
унућашњу снагу. Снага је
вера у себе. Послоји сав
за њобеђивање. Мораће
себе видети како
њобеђујеше, ћре нећо што
сварно љобедиш. И
мораће бити ћладни.
Мораће желећи љобеду.

PSILONSRBIJA@GMAIL.COM

ПРИДРУЖИТЕ СЕ НАШОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

да заједничким снаћама ћемо буђући раду и сијурнију
буђућносћ.

ПРАТИТЕ НАПРАДНА

WWW.IPSILONSRBIJA.RS

2

О ПРОЈЕКТУ

W W W . I P S I L O N S R B I J A . R S

MADE IN СРБИЈА

Пројекаш има за циљ њромовисање целокућне и разноврсне културне и умешничке делатносћи држављана Републике Србије, као и њене шрадиције и бојаћо наслеђа. Промоција ових садржаја је у циљу очување културне баштине наше земље али и развоја шуризма као њрејознавање Републике Србије као десминације у којој су засигурујени одређени видови културног шуризма као облика који се

данас све више изражи и њо чиму су већ њрејознашће одређене свећске шуризмичке десминације.

Реализација њројекћа се овија њреко иншернеша уз њомоћи љоршала који ће се након одобрених средсћва њокренуши. Такође, јако важан симбол овој њројекћа је размена и садржај као и њовезивање наших држављана са машицом кроз њромоцију свој рада и деловања, али исјо шако и њредсћављање наших умешника, на најбољи могући начин.

Овим пројеком сећемо и промовише целокућна и разноврсна културна и умешничка дела јнос, као и њене традиције и дојаће наслеђе. Промоција ових садржаја је у циљу очувања културне баштине као приоритетне тране наше земље и преузимавање Србије као десинације у којој су заштитени одређени видови културног туризма као облика који се данас све више тражи и то чemu су већ преузнаште одређене свешке културне десинације. Ови циљеви су дефинисани од самог приоритета. То су суштини циљеви

<https://konkursi.dijaspora.gov.rs/applications> Page 1 of 6
Апликација Удружења
26.7.23., 12:28
који имају велики значај, а њихова принос је што нису пролазни и ограничени роковима искупуњења, већ они доносе суштину и стручну корисност у многим аспектима развоја наше земље и зашто их је важно константно освавираши и подржаваши.

Програмске активности које предузимамо да би реализовали предвиђени програм су следеће:

- Анимирање креативних људи и младих субваралаца за рад на развоју културе. Платформа ће афирмисати младе субвараоце из свих обласи умешнос, наши држављани који до сада нису имали шансу да представе своја дела и радове нашој домаћој јавнос, или ишо тако и нашој јавнос у дијаспори. Пројекат омогућава учешће и свим пријединцима који на било који начин желе да гају дојринос развоју културе Републике Србије.

- Представљање умешника и других субваралаца држављана Републике Србије. преко ове платформе омогућићемо умешницима и другим субвараоцима различитих генерација да представе своје субваралаштво јућем иншернеша. То се односи на субвараоце који воде порекло са овог подручја или живе и субварају на подручју Републике Србије.

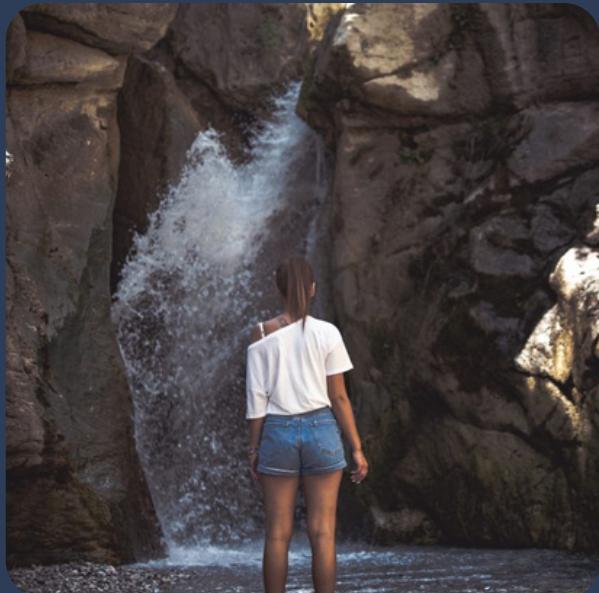

СРБИЈА ЗЕМЉА СА ДУШОМ

исћрајна, храбра, сјрћљива, срдачна и љубазна земља, а Срби храбри, искрени, неверовавни љубазни људи са неверовавним духом и смислом за осећај живоћа.

ПРОМОЦИЈА

Промовише целокућна и разноврсна културна и умешничка делашност, као и њене пратиоце и бојаће наслеђе

ПОВЕЗИВАЊЕ СА МАТИЦОМ

размена и садржај као и повезивање наших дожављана са матицом кроз промоцију свој рада и деловања, али исходно и преостављање наших умешника, на најбољи могући начин.

ОЧУВАЊЕ

ОЧУВАЊЕ КУЛТУРНЕ
БАШТИНЕ И РАЗВОЈА
ТУРИЗМА

“

Ноћас си бела краљице моја,
снезна и хладна , јркосно
леђа, искриш од свећлосћи
месеца са неба
мојој си души, јрег сан
кршска хлеба. Сневај у ноћи
најлеђше снове
које смо сањали јуно векова

С.Т.јућарња измајлица

ЗАЈЕДНО ГРАДИМО
ЛЕПШУ И СИГУРНИЈУ
БУДУЋНОСТ

П Р А Т И Т Е Н А С

[W W W . I P S I L O N S R B I J A . R S](http://www.ipsilonsrbija.rs)

A large, stylized white number "3" is centered on a dark blue background. The number has a thick, rounded font style, with the top part being white and the bottom part being dark blue.

О СРБИЈИ

W W W . I P S I L O N S R B I J A . R S

СРБИЈА

Упознаши земљу значи осећиш њен дух, знаши њене скривене тајне и љубавинце који су је учинили оним што јесаш. Упознавање земље слично је упознавању човека који ће вам, временом, љосаш и пријаш.

Са пријашима се најпријашније љуштује и деле најчудеснији тајни. Придружиш се нашим мноштвом пријашима који су већ отворили зашто је Србија неодољива. Надамо се да ћеш заволеши нашу земљу једнако као што је ми волимо.

Званични назив: **Република Србија**

Географски положај: Средња и Југоисточна Европа, Балканско полуострво

Локација (по Гриничу): између $41^{\circ} 53'$ и $46^{\circ} 11'$ северне географске ширине и $18^{\circ} 49'$ и $23^{\circ} 00'$ источне географске дужине

Површина: 88.499 km²

Временска зона: средњоевропска, CET (GMT +1 час)

Клима: умереноконтинентална

Број становника: 6.647.003 (без АП Косово и Метохија)

Аутономне покрајине: **АП Војводина и АП Косово и Метохија**

Главни град: **Београд** 1.681.405 становника

Најдужа река: **Дунав** (међународна река, 588 km кроз Србију), **Велика Морава** (са пријателем Задњом Моравом 493 km)

Највиши врх: Ђеравица (2.656 m, на планини Проклеје)

Државе са којима се граничи: Мађарска, Румунија, Бугарска, Македонија, Албанија, Црна Гора, Босна и Херцеговина, Хрватска

Вероисповесници: 81,1% православни хришћани, 3,9% католици, 4,2% припадници исламске вероисповеси, 10,8% остали вероисповесни, они који се нису изјаснили или за које није прикупљен податак

Државни празник: **15. фебруар – Дан државности Србије**

Валута: српски динар

Грб

Грб Републике Србије утврђен је Законом о Грбу Краљевине Србије 16. јуна 1882. године. Чувени двоглави орао је симбол преузет из Византије. Тумачи се као да једна од његових глава представља усмереност ка небеском, док је друга окренута ка земаљском царству.

велики грб Републике Србије

мали грб Републике Србије

ЗАСТАВА

У народу се верује да црвена боја на засави Србије представља крв проливену за земљу, глава слободу и бескрај коме се шежи, док бела представља мајчино млеко које храни јаку српску децу

Проучаваоци засвјетавају да симболика боја није везана за наше конкретно подручје и национално искуство, већ су значења универзална. Они нуде објашњење још коме је глава симбол верносћи и односности, а бела чистота и искреност.

Застава Републике Србије користи се као:

- државна засвјетава,
- народна засвјетава, са размерама 3:2 (дужина према висини),
- сандаршта: државна засвјетава квадратног облика коју користе председник Републике и председник Народне скупштине.

На основу овлашћења из Закона о издавању и утврђењу јрба, засвјетаве и химне Републике Србије, Влада је 2010. године донела Уредбу о утврђивању изворника Великог и Малог јрба, изворника засвјетаве и новог звона химне Републике Србије.

Химна

Химна Републике Србије је свечана њесма „Боже јравде”, за коју је Шекспир најисао Јован Ђорђевић 1872. године, на музику Даворина Јенка.

Прихваћена је као званична химна Србије 8. новембра 2006. године.

СТАНОВНИШТВО

Према подацима који је саготоведен у Србији 2022. године (без Косова и Метохије), 80,64 одсто становника изјаснили су се као Срби. Поред тога у Србији живи велики број националних мањина и група које се групације декларишу по већинској саборништву.

84,4%

**СРПСКИ
ЈЕЗИК**

**МАЂАРСКИ
ЈЕЗИК**

2,6 %

2,2 %

**БОСАНСКИ
ЈЕЗИК**

**РОМСКИ
ЈЕЗИК**

1,2 %

НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ

У обласћи образовања, културе и информисања Србија ћодсћиче дух толеранције и међукултурној дијалогу и ћредузима ефикасне мере за унайређење узајамног ћоштовања, разумевања и сарадње међу свим људима који живе на њеној територији, без обзира на њихов етнички, културни, језички или верски идентиштев. Националне мањине у Србији, ћорег ћрава која су Установом зајаранштвована свим трајанима, имају и додатна ћрава која им омогућавају да ослушују о ћојединим ћишћима у вези са њиховом културом, образовањем, информисањем и службеном ућоштребом језика и ћисма, у складу са законом.

У Србији је забрањена било каква дискриминација или насиљна асимилација националних мањина, као и ћодсћицање расне, верске, националне или било какве групе мржње и нећарћељивосћи.

КУЛТУРНА БАШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

W W W . I P S I L O N S R B I J A . R S

КУЛТУРНА БАШТИНА

Културна баштина, културно наслеђе или културно добро, њојразумева добра која су наслеђена од претходних генерација или која настају у садашњошћи, а имају специфичну вредносћ за људе и треба да буду сачувана за будуће генерације. Ова добра најчешће су њој режимом заштиће, имају симболички значај у свесћи људи, а са економске стране представљају туристички њојшенцијал. Културна баштина ушиче на идентитет одређеној насељу, рејону или државе, а када су у њишћању објекти Светске баштине они имају њосебну вредносћ за целокупно човечансство.

Културна баштина се дели на мајеријалну и немајеријалну.

- У **мајеријалну културну баштину** садају:
 - изузетне трајевине (сакралне или свештовне)
 - сименици
 - мајеријална уметничка дела
- У **немајеријалну културну баштину** садају:
 - усмене традиције и изрази, језик
 - знања и вештине који се тичу природе и свемира
 - грушевене траксе, ритуали и свечани дођађаји
 - извођачке уметносћи
 - традиционални занати
 -

Културна баштина се токође дели на нејокрећна и њокрећна добра.

- **Нејокрећна културна добра** су
 - сименици културе,
 - њросборне културно-историјске целине,
 - археолошка налазишћа и
 - знаменића месара.
- **Њокрећна културна добра** су
 - уметничко-историјска дела,
 - архивска траја,
 - филмска траја и
 - саре и речке књиже.

Унескова лисћа свећске културне баштине сакуља културна добра која својом јединственостју, лепотом и значајем за живоље људи најилазе националне и регионалне традиције и предсављају баштину чишавој човечансвла. То су она меса која смо наследили од својих предака и брижљиво их чувамо за будућа поколења.

На Унесковој лисћи свећске културне баштине налазе се и чешери локалишета из Србије која су својим уметничким, културним, грушевеним и историјским значајем заслужили да се нађу на њој. Од римске царске палате Феликс Ромулијане у Гамзиграду, преко средњовековних српских манастира – Студенице, Старој Раса са Соноћанима и трупе средњовековних сименика с Косова, до јединствених народних сименика смеђака.

Поседише неке од локалишета који су својом јединственостју и лепотом заслужили месеци у одабраној трупи свећској културно-природној наслеђа.

- Гамзиград - Ромулија
- Средњовековни сименици на Косову
- Стара Рац са Соноћанима
- Студеница
- Смеђаци

5

УПОЗНАЈ СРБИЈУ

W W W . I P S I L O N S R B I J A . R S

ГРАДОВИ И МЕСТА

СОМБОР

Сомбор, ћрад ћоја је културне баштине, чувар сјаре југославије и нећовање раскошне историје у којем су мноћи умјетници и ћоећичари нашли свој надалеко њознај равничарски мир у коме су сјварали своја најисјакнушија дјела.

Сомбор је данас модеран ћрад који је очувао шарм јрошљосћи, зелена оаза ћојоша на њејовим сокацима и венцима задржала је наслеђени хладовији јеривој којим и данас јиљомо јромиче фијакер, чувајући леђенду о Сомбору, Раванјраду и Зеленјраду, као и мишком сјанишљу чија је леђоћа јесном исјричана, као јрејорука, јонајвише као добродошлица:

КРУШЕВАЦ

Као ћраг боћаће юрадиције и са вишевековном исхоријом, некада средњевековна српска пресоница, Крушевац, данас представља модеран ћраг, економски, административни, културни, али и здравствени, образовни, информативни и сајрски центар од великој значаја за Расински округ и Републику Србију.

Исхоријска дешавања су Крушевац учинила једним од најзначајнијих српских ћртова. Сајрагио ћа је кнез Лазар као свој пресони ћраг од речног камена чији су освајачи заједно са црквом Лазарицом у свом средишту, заувек освали симбол Крушевца.

ЉУБОВИЈА

На заћаду Србије, смешћена на невеликој заравни срискнућа између реке Дрине са једне сјеверне и Ваљевских планина са друге сјеверне, налази се Љубовија. Оштинија Љубовија је брдско планинско подручје заћадне Србије познато по називом Азбуковица, на граници са Босном и Херцеговином од које је овала река Дрина.

На заћаду Србије, смешћена на невеликој заравни срискнућа између реке Дрине са једне сјеверне и Ваљевских планина са друге сјеверне, налази се Љубовија. Заједница природна добра којих на територији оштине Љубовија има неколико, предсављају посебну туристичку одредницу овог краја, кањон реке Трешњице, подручје Торничке Бобије, Меморијални комплекс Мачков камен на планини Јајогњи.

СУБОТИЦА

Град Суботица се налази на северу Републике Србије, дуж главних европских коридора и између две реке Дунава и Тисе. Изванредно културно наслеђе, бојајуо украшене трајевине, мултикултурални дух и европски шарм су особине које чине овај град грудачјим. Суботица је позната по својој окупљеној атмосфери, доброј храни и квалиитетним винима. Фестивали, гостијаји, концерти, живоисан културни живот ћео је разлог више да посети овај град. Поврх тоа, Суботица нуди једну занимљивих места за одмор и разоногу, као и за многоbrojne aktivnosti око језера, на ерејелама, салашима, у шумама и ловиштима. Поред Суботице пролази међународни пут Е-75. До границе са Келебијом има 10 км, а до Хорија 30 км. Северно од града је плодна пешчара с виноградима и воћњацима, а јужно земља ораница.

ЗАЈЕЧАР

Град Зајечар налази се у цен^тралном делу Тимочке Крајине, у Зајечарској котлини, окружен планинама Туђижницом, обронцима планине Дели Јован и Старе Планине. Тери^норију пресецају реке Црни и Бели Тимок који с^увањем чини Велики Тимок који про^{ти}чи и кроз Траг Зајечар. На територији око^нине пос^{то}је теретански акумулативни језера, Грлишко, Рибљак и Совинац. Зајечар се осим бојаће историје може похвали^{ти} и Пойовом плажом, простиром за уживање поред реке Тимок са срећеним и^налиштем за децу, с^уор^шским теренима и парком. С^уор^шко рекреа^{тив}ни цен^тар, с^уор^шка хала као и фудбалски терени, Традски стадион, Еуро клуб са шест терених терена као и олимпијски базен налазе се у подножју парк шуме Краљевица, и представљају цен^тар с^уор^шских дешавања у Трагу, али и месецу где се одржава и чувена рок манифестација Гишаријада.

ЧАЧАК

Чачак је Траг који је преозна^лив по очуваној архитектури са елемен^тима савременој начини Традње, али и очуваним амбијенталним целинама. Један од највећих Трагова у Србији, Чачак је у свом развоју прошао кроз неколико фаза. Сваки од њих постоји карактеристичан и говори о животу Трага шоком вишевековне историје. Мало је Трагова у Србији који су сачували архитектуру у свом Традском језиру. Више з^{ад}ара и пала^{ка} у цен^тру Трага, својим стилским карактеристикама пос^{то}је на време у коме су Трађене, са присуством улица и другим стиловима као што је класицизам, барок, неоренесанса и гр. Чачак је Траг с^уор^ша са великим бројем с^уор^шских клубова. У Трагу и околини се налазе бројни с^уор^шки терени и објекти где се могу организовати с^уор^шко-рекреа^{тив}не активности. Наравно, ту је и река Задагна Морава која својим садржајима привлачи све више посетилаца.

НОВИ САД

Град на Дунаву, са юврђавом из XVII века, на расклошћу најважнијих саобраћајница, у близини Фрушке горе са 17 културно-историјски важних манастира, са салашима у нејосредној околини, атрактивним сајарим Тргским језгrom, мнојодројним музејима и као домаћин бројних свешких познаших фестивала и манифестација, Град Нови Сад њоседује сву њојредну разноликост њонуде нејоходну једном савременом туристичком центру који жели и може да освари зајаженије месеци на туристичкој мапи свећа.

Нови Сад је град музеја, галерија, манифестација од којих је музички фестивал "ЕХИТ" сматрао интеринационална признања и неоспорну превознашљивост.

Својим урбаним средиштем и руралним окружењем Нови Сад њосећиоцима нуди атмосферу невероватне садржајности. У околини урданог Тргског језира које обележавају барокне, неоренесансне, класицистичке и Баухаус грађевине, су излешишта, очувани еколошки и комплекс православних манастира на југу националног парка Фрушка гора.

Салаши, чарде и вински пивови на ободима Новој Саду њосећиоцима пружају могућност да доживе своје дојашње љасрономије и сеоских обичаја.

Нови Сад, град на Дунаву, град европске историје и простирајући и балканске југовубивости је искуство које вам недостаје.

ПАРАЋИН

Када је Београда кренеће ка Нишу, аутојом јем Е-75, њосле 156 километара нађићи ћеће на Параћин. Око Параћина захваћа географија и плодно Средње Поморавља, суша се од Кучајских планина на истоку њрема Великој Морави на западу и интересантан Шоковима река Црнице и Грзе. Овдје је Параћин био значајна сушаница на раскрсници њуђе којима су пролазиле мноће војске и освајачи, Келти, Авари, Словени, Римљани, Крснаши, Турци, Немци... Насеље Параћин се први је у њомињу у новељи кнеза Лазара јписаној 1375. године. Овом новељом он манастиру Лаври св. Афанасија дарује села у Пештрушкој обласници и првом Паракиновом броду. До интензивнијег развоја индустрије долази крајем XIX и почетком XX века. Оснивају се фабрика вунених тканина браће Минх, фабрика цемента и фабрика сакла, па шако почетком XX века је значајно економско место у Србији. Данас је то модеран приватни центар коме због тештог положаја и важних комуникација прилазе и околни мањи градови.

КИКИНДА

У северном делу Баната, на само 8 км од румунске и 60 км од мађарске границе налази се Кикинда. Град се налази на простирујућем праштаду који је дошао из античке и средњовековне културе и цивилизације. Многобројни археолошки налази сведоче да су овде људи живели још пре седам хиљада година. Назив Кикинда први је забележен почетком XV века и то у облику "Kökényd", а највероватније је означавао, заједно са називом "Ecehida", име више мањих насеља, односно добара угарских, а заједно и српских гесиона. Данашњи назив града јавља се први је на тештог карти 1718. године као Gross Kikindia и шака не обележава насеље, већ ненасељен простирујући се територији. Кикинда је средиште културе и уметности севернобанатској окрузи. Овде се налазе бројне археолошке налазиште, која сведоче о развијеној цивилизацији и култури на ширу северну Банату од праисторије.

ПИРОТ

Само ћодручје трага Пирота окружено је са севера и североистока Старом Јеланином, јужни и југоизајадни руб Пиротске котлине чине огранци Влашке и Суве Јеланине а северозајад окружују огранци Сврљишке Јеланине. Овим ћодручјем пролазио је савари антички пут, јознаћи ћог називом „Виа Милиарис“ (Војнички пут), касније назван Цариградски друм. Град је, пролазећи кроз различите временске периоде, добијао различита имена, ја је за време Римског царства, у III и IV веку имао назив Туррес (Кула). Кроз време Пирот је добијао називе, као што су: Пирот, Тхуриб, Момчилов траг, Кале. Археолошким истраживањем средњег дела Пиротског трага, откријено је да је на том месму јоскојало насеље још пре 5000 година. Даљим истраживањима у пределу саварог трага откријени су и групи џрајови из неолита и првог века, а зајим и из периода античке, ране византије и средњег века.

ПРИЈЕПОЉЕ

Када дођеће у западну Србију, тада ће да вас јући нанесе и у Приједорље. Било да вас занимају верски симболици, природне лепоте или активан одмор, овде ћеће наћи све што вам је потребно. Када дођеће у југоизајадном делу Србије на југу БиХ, Србије и Црне Горе, на надморској висини од 1200 метара. Приједорље пресеца долина Лима југоисток – северозајад, са којом се повезује велики број мањих река. На дну река Лима и Милешевка, са њихове десне стране, на југу речних јараса и алувијалних равни развило се саваро Приједорље. Када се још приједорље, јуриши из Србије прво јомисле на манастир Милешева. Али то није све што Приједорље нуди, на симбол месма која је једна још једни свакако јареба додати и Камену Гору, средњековни траг Милешевац, у чијој близини су и јакозване „Савине исјоснице“, а мораће се још једни и до видиковца на Соколици или до слаткова Сојошнице.

ШАБАЦ

Шабац је један од већих и њознаћијих градова Србије. Налази се у северозападном делу Србије, на јужној обали реке Саве. То је равничарски, низијски и долински град, налази се на 80 м надморске висине. Град Шабац је одувек био веома бољаш културни центар Подриња и шире югославија. Овај град је њознаћ и њојашар који се свакој септембра одржава у овом граду. Вашар који сваке године поседи око 250 до 300 хиљада људи.

СЈЕНИЦА

У срцу Пештерске висоравни, у блатој коштини, на надморској висини од 1000 метара, која је са свих страна окружена планинама чији врхови прелазе 1600 м нв, смештена је Сјеница. 26-ог јануара 1954. године у Сјеници је измерена најнижа температура у Србији од -35.4°C због чега Сјеницу називају и Српским Сибиrom. Овај град располаже сјоршким теренима идеалним за зимске сјоршове, а посебно за алпске и нордиске сјоршове, који се налазе на Радишића друму, Бабињачи и Јаговнику.

Сјеница је њознаћа и по свом јединственом у европи, Сјеничким сиром, својим сјецијалишем јањешином са Пештером, какву је шешко наћи у другим крајевима. Ту су и посластице које не можеће наћи није где друге сем на Пештеру, као што су Јардум или Сјенички суџук. Сјеница је добила назив по обилју траве-сјена, која је се у околини Сјенице коси и по ћари пошиће. Сјеница на српском значи Земља сијена. Кроз град и у његовој непосредној близини проличу чећири реке, Увац, Ваља, Грабовица и Јабланица, од којих се формира Сјеничко језеро.

У близини Сјенице налази се парк природе Голија, СРП Увац, Тубића њећина али и Ушачки њећински систем. Планине Јаговник, Злаћар, Гильева, Јавор и још.

УЖИЦЕ

Град Ужице налази се у Зајадној Србији. То је привредни, административни, здравствени и културни центар Злаћиборског округа. Град је са свих страна окружен планинама, са северозапада и североистока Ужице окружују Повлен и Маљен, на западу су Тара и Звезда, а на југу Злаћибор.

Први поуздан помен трада Ужица нађен је у једном документу из Дубровачког архива од 9. октобра 1329. године, мада неки историчари преузимају Ужице у Повељи цара Василија II из 1020. године, где се у списку месета Београдске епископије помиње насеље под именом „Омсон”.

ВАЉЕВО

Ваљево се налази у западној Србији на нешумних 100 км југоизадно од Београда. Градско језгро смештено је у котлини кроз коју проличе река Колубара. Ваљево сагађу већа и развијенија насеља у Србији, истовремено Ваљево се сврстава и међу најстарија традиска насеља Србије.

Име Ваљево се први пут спомиње у једном документу сачуваном у Хисторијском архиву у Дубровнику, датираном на 1393. годину. Ово насеље има преко шест суштинских година поштвовано коншинуираним посебојањем.

У центру града, на десној обали Колубаре, налази се Тешњар, аутентична српска чаршија из периода турске владавине. Пореклом је из XVII века, али је очувани изглед с краја XIX века. У Тешњару су снимљени многи домаћи филмови и серије.

КЊАЖЊВАЦ

Књажевац се налази у исјочном делу Србије, 38 км од Сокобање уз Јордану са Републиком Бугарском и улази у саслав Тимочке крајине. Књажевачки крај је насељен у време Јураја I, о чему сведоче сушаништа у Бараници, Шкодрином Јољу и Дубрави. Пећински црквичкоја налази. Многи људи који су пролазили кроз Књажевац осушавали су бројне Југашке. Неки од Југашака су га се Књажевац раније звао Гурјусовац јоја Јолубовима „Гурјусанима“, који су живели у овом крају.

Синоћ јарк гео културно-историјској наслеђа Јрага претставља синоћеник Тимочанима јалим у рађовима. Овај јарк је интересантан пример обједињавања првоснога кроз приказ историјских дојађаја у Књажевцу од 1804. године до завршешка Другог свешкога рата. И поред ових занимљивосни, Књажевац је варош винојрага и квалишених вина, занимљивих обичаја и јоспољубивих људи.

АРАНЂЕЛОВАЦ

Шумадијски округ није бојаш само јусним и прелепим шумама, већ се у њему налазе и бројни развијени и јуришнички интересантни Јрагови. Један од јаквих Јрагова је свакако и Аранђеловац. Овај Јраг је сочекао велику јоулярнос јавише збој својих искоришћених природних јошеницијала, јер као што веровашно већ знаште, у њему се налази једно од најпознатијих природних лечилишта у Србији, Буковичка Бања. Можда је иако Аранђеловац најпознатији јо чуеној води која се овде јочи и прозводи, јо минералној флашираној води „Књаз Милош“. Аранђеловац је младо насеље, основано је наредбом Кнеза Милоша Обреновића 1837. године на јеришорији села Врбица, у јодножју Рисоваче. Кнез Милош Обреновић је јисменим декрејом 1859. године у Буковику наредио јодизање цркве „Свети Аранђел“ и да ће се варош Врбица ог јада звани Аранђеловац. Тако је Аранђеловац усвари добио име јо Врбичкој цркви.

ЗРЕЊАНИН

Зрењанин, највећи град у Банату и највећа оштинска општина у Војводини. По уласку у град на Београду осетиће снажан симбол прошлих времена и садашњости, доказе историје коју чува, и модерних решења која савара. Ако обрашиће пажњу, чућеће да становништво брича различишим језицима, српским, мађарским, словачким, румунским... То су његови грађани, представници 20 националних мањина које сведоче о изузетној доказују мултијезичној и мултикултуралној средини Зрењанина.

Бечкерек, име које је град носио шеснаест векова, у употреби је од првих писаних трагова о насељу (око 14. века) до 1935. године, када добија назив Пештерград, по краљу Пешту I Карађорђевићу. Не посматраје веродостојна објашњења о пореклу и значењу имена Бечкерек, које се издаварало у разним варијантама. Огњућа се појму пршумачиши делом као грешке у писању, а делом као различиши дијалектички изговори једне исте речи. Сама реч "Бечкерек" била је предмет многих шумачења и објашњења. Неки историографи изводе реч из имени народа Печенеза.

НИШ

Ниш је највећи град југоисточној Србије, трећи по величини у Србији после Београда и Новој Сада. Налази око 240 километара југоисточно од Београда на реци Нишави, недалеко од њеног ушћа у Јужну Мораву. Име града Ниша се може наћи у многородним историјским изворима из периода средњег века до савременој доба. Али град и река никада овога именовања нису променили своја имена и значење које је осмислио историја, Ниш-Вилинград, Нишава-Вилинрека. Ниш је био административни, војни и термински центар различитих држава и царства којима је, шоком своје дуге историје, припадао. Географски положај учинио га је српско важним и првим прометним градом за много освајача. На првом гранашњем Нишу, у античком граду Нису рођени су римски цареви Константијан Велики и Констанције III.

ВРШАЦ

Један од најлећиших банаћских градова налази се у североисточном делу Србије, уз сам руб Панонске низије. Вршац, град уметности, бизниса и спорта, смештен је у њодножју Вршачких планина, са којих се суша свеж ваздух шума и дах винограда, овај град у себи сликовишо одражава и ћадицију и савременосћ.

БИме града јавља јисаним ћрајовима јући се њојављује пре скоро шесет века, щачније 1427. године у облику Подвршан. Интересантна ствар која се ћиче Вршца је да су за ћри најдићије знаменије града, времена наставка њошено мислична. То су манастир Месић, Кула и гробље.

Неки историчари манастиру Месић придају јорекло још из 1030. године, али то није сигурно. Уколико би се ћи њодаци њошвирили, овај манастир би био најстарији српски православни манастир. О гробљу се једино зна да је још у време Дачана и Римљана њогручје било њојдно и њојуларно за виноградарство.

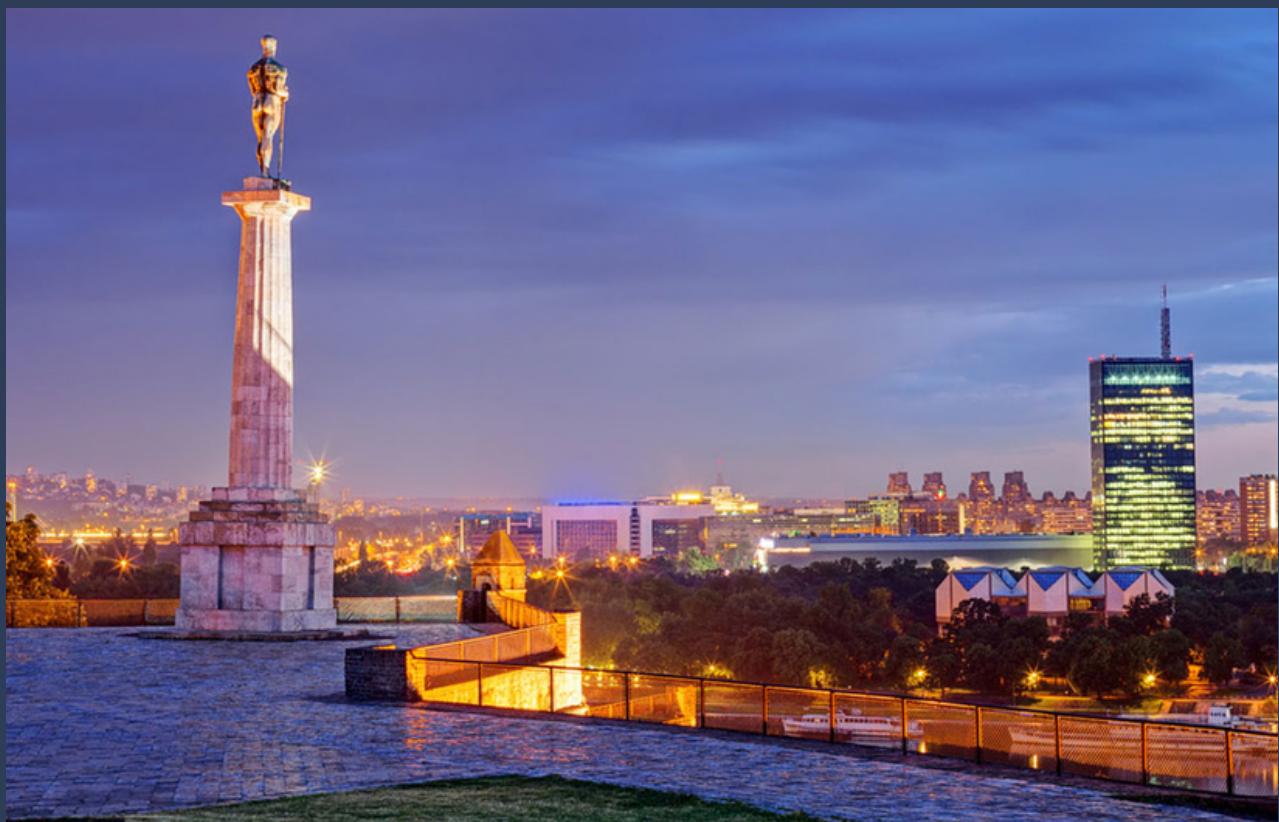
Једно од највећијих месаца у Вршцу је Вршачки бреј који представља најзападнији оранак Карлаша. А са зидова Дворца из XV века њознашом и као Вршачка кула, можеше видети ћекрасни њоглед на град.

КУРШУМЛИЈА

Куршумлија је ћивредни, културно-просветни и административни центар Косанице и Горње Топлице. Град веома боља је ћрошљосћи Смештен је на ободу живојисне котлине и окружен бројним узвишењима. Захвата горњи слив реке Топлице и њених ћришока, Косанице и Бањске, и ћросире се на југоисточним њадинама Коћаоника и северозападним обронцима њланине Радан. У јисаним докуменћима насеље се јући њомиње давне 1019. године. После досељавања у ове крајеве, њој мнојбројним изворима ћермалних вода, Словени насељу и чијавој обласћи дају име Топлице.

БЕОГРАД

Смешћен на ушћу Саве у Дунав, Београд је један од најстарих градова у Европи и, поред Атине, највећа урбана целина на Балкану. Најстарији археолошки налази са његовој ободружи сежу у његовом миленијуму пре нове ере. Припадници келтског племена су основали Сингидунум у III веку пре нове ере, док прво помињање Београда датира из 878. године. Током своје гуђе и бурне историје, Београд је освајало 40 армија, а 38 ће је поблизан из њега.

Београд је раскрсница која чува Источне и Западне Европе који моравско-вардарском и нишавско-маричком долином воде на обале Егејској мора, у Малу Азију и на Близки исток. Београд лежи на Дунаву, пловном југоу, који повезује западноевропске и средњоевропске земље са земљама југоисточне и источне Европе. Изградњом вештачког језера и електране Ђердап, Београд је постао речно-морско пристаниште. У његову луку долазе бродови из Црног мора, а његовом у саобраћај каналом Рајна - Мајна - Дунав, нашао се у средишту најзначајнијег пловног југоу у Европи, Северно море - Аданак - Црно море.

Београд је главни град Србије и преседниција српске културе, образовања и науке. У њему је највећа концентрација инситуција из областима науке и умешности од националног значаја. Ту је Српска академија наука и умешности, основана 1886. као Српска краљевска академија, Народна библиотека Србије, основана 1832, Народни музеј, основан 1841. и Народно позориште, основано 1869. Град је шакоће и седиште Београдској универзитета, основаној 1808. као Велика школа, и Универзитета умешности.

Београд, град веома бурне историје, један је од најстаријих у Европи. Његова историја траје више од 7000 година. Просперитет око великих река Саве и Дунава био је насељен још у неолитском периоду. Из старије каменог доба, постали су освајачи људских костију и лобања неандерталца, пронађени у каменолому код Лештана, у близини Чукарици и у близини Бајлонијеве бање.

Освајачи културе млађег каменог доба, пронађени су у Винчи, Жаркову и у Горњем граду, изнад ушћа Саве у Дунав. То указује да је простирање Београда било насељено у константинашту и да је инвазиони штетни насељавања бивало све јачи. Многа данашња насеља београдске околине леже на културним слојевима ранијих праисторијских насеобина. Винча крај Београда сага је у ред најзначајнијих насеобина и културних налазишта праисторијског периода.

Посматрајмо месаца у Београду које обавезно мораје да видиш и осећиш. Улице, паркови, скроменици, паркови, чесме, археолошка налазишта... и друге знамеништво које заслужују претходну. Многа од њих су проглашена за културна добра.

ВРАЊЕ

Врање се налази на крајњем јуђу Србије, у долини Јужне Мораве, 45 км од Македонске и 80 км од Бугарске границе. Град се налази на комуникационом правцу коридор 10 који повезује средњу Европу са јужном. Врање је веома модеран град који љубоморно чува сећање на своју прошлост, и симболе, и свој дијалекат, из која превирају душа врањанска. Врање је бројашло чудесан начин да сијоји европско, оријентално, национално, шрадиционално и модерно у једну целину, из које ће сваком несебично бружиши оно што жели и колико жели, и бусиши ћа га у џај сијој goga, ако зна, и може, делић своје душе и својих знања и сазнања.

Врање је веома модеран град који љубоморно чува сећање на своју прошлост, и симболе, и свој дијалекат, из која превирају душа врањанска. Врање је бројашло чудесан начин да сијоји европско, оријентално, национално, шрадиционално и модерно у једну целину, из које ће сваком несебично бружиши оно што жели и колико жели, и бусиши ћа га у џај сијој goga, ако зна, и може, делић своје душе и својих знања и сазнања.

ПРОКУПЉЕ

У јужном делу Србије, у средњем џоку реке Топлице, на 759 квадратних километара, бројашре се Овчаршина Прокупље, привредни, економски, административни и културни центар Топличког округа. Прокупље је један од малобројних градова који има џују срећу да је његова прошлост сачувана, а да се налази јошово у самој вароши. Брдо Хисар које са џри сјране обавија река Топлица, шишећи ћа, својим доминантним положајем је било преогређено за осматрачницу и утврђење, башто ћа је било лако браниши. За време Немањића, Прокупље се и не помиње, док за време владавине кнеза Лазара добија значају и џага је утврђење на Хисару било дојрађено и обновљено. Иако је ова џврђава од изузетној историјској значаја, заједно са брдом Хисар, вероватно највећа џуристичка аракција Прокупља, сјање у којем се она налази није ни близу оном којем би због своје историјске вредности једала да буде.

БАЊЕ

ПАЧИР БАЊА
РАДАЉСКА БАЊА
ВРЊАЧКА БАЊА
АТОМСКА БАЊА
БАЊА ВРДНИК
СОКОБАЊА
БАЊА КОВИЉАЧА
ЛУКОВСКА БАЊА
БУКОВИЧКА БАЊА
МАТАРУШКА БАЊА
СИЈАРИНСКА БАЊА
ОВЧАР БАЊА
ПРОЛОМ БАЊА
БАЊА ЛОПАТНИЦА
БАЊА ВРУЈЦИ

ПЛАНИНЕ

ЗЛАТИБОР

Злаћибор је планина и парк природе у Србији која се простире на површини од око 1.000 км², дужина је 55 км, а широка и до 20 км. Пружа се према северозападу-југоистоку. Највиши врх је Торник (1.496 м). Познато је лешовалиште и зимовалиште, као и климатско лечилиште.

РТАЊ

Ртањ је планина која се налази у источном делу Србије, надомак Ђаковице. Припада Карашским планинама, а највиши врх је Шилјак (1565 м) и представља природни феномен крашког рељефа.

КОПАОНИК

Копаоник је највећи планински масив у Србији који се пружа од северозапада ка југоистоку дужином од око 75 км, досежући у средњем делу ширину од око 40 км. Један његов део је заштићена зона под именом Национални парк Копаоник у оквиру која подсећа већи број заштићених природних целина, а на њему се налази и највећи скијашки центар у Србији. Његов највиши врх је Панчићев врх са 2017 м нмв. на коме се налази маузолеј чувеној српској природњака по коме је добио име.

ТАРА

Планина Тара је једна од наших најлепших планина и свакако један од најпривлачнијих предела Србије. Покривена љуским чешинарским и лисацом шумама, простирана љашњацима и ливадама, ова лепотица планинског система Србије али и целог континента, свакако заслужује епитет Краљице планина. Свој изузетних природних услова и јединственој атмосфери, планина Тара представља ретку туристичку грађевину и идеално место за одмор и рекреацију, како за врхунске сортиште и планинаре, тако и за рекреативце и залубљенике у природу.

СТАРА ПЛАНИНА

Посῶје юриче да су се сῶари народи сῶрашно мучили да одјонеђиу и објасне юланине Балкана. У юрчкој мишолојији сйомињу се Ашласи, који юодуђију небеса, а лећенда још каже да је највећа и најлеђша "сога небска" Стара юланина-кров Србије. Без ње, верује се, небеса би се срушила на земљу и њене сшановнике. Стара юланина је юриодна юраница између Србије и Бугарске. Са њеној највишој врху, Миџора (2169 мешара), не види се "сва мора Балкана", како юридоведају лећенде, али се юружују нејрељедни юашњаци, злашоносни юошоци, сшаре шуме, самоникле юланџаже боровница. У ведро јућро юољег иде све до юлавој Дунава.

ГОЛИЈА

Голија је без сумње једна од најлеђших и шумама најбојашијих юланина у Србији. То је највиша юланина јућозајадне Србије и носи ейишћ ваздушне бање. Налази се 40 км од Ивањице и 32 км од Новој Пазара. Највиши врх је Јанков камен (1833 мв.). Голију је збој низа специфичношћи и карактеристика Влада Србије юројасила Парком юриodge юрве каћејорије (2000. юог.), да би је УНЕСКО каћејорисао као Резервај биосфере (2001. юог.). То је до скора био једини резервај биосфере у Србији. На овој юланинској лејоштици налази се велики број юриодних решкосћи.

ЈАВОР

Планина Јавор се налази између Сјенице и Ивањице, једна је од најлековишијих у Србији, њен највиши врх Василин налази се на 1.519 мешара надморске висине. Мало је юознашо да је ова юланина юојодна за лечење низа болесћи, анемије, хроничних ресирајорних оболења, бронхијиса, астме, емфизема и юодизање ојшћеј сшања здравсћвеној имунишћа. Љубијељи юриodge су у моћућносћи да се юознају и са културно-историјским сйоменицима, а један од њих је најсварија школа са иншернајом у ивањичком крају, заједно са црквом, коју је изградио владика Јања 1833. югине.

МУЧАЊ

Мучањ је њланица у југоизајадном делу Србије у близини села Кашићи, недалеко од Ивањице. Највиши врх је Јеринин Граг са надморском висином од 1534 мешара. Мучањ је њређознашљив ћојој свом крашком рељефу и сјенама око којих се сасћоји Јеринин Граг. Ова ќланица својим именом чува усћомену на мучан усћон СвештоГаве на сам врх, на коме је, њрема лећенди, огмаражуји се, камен њрекрсћио својим ћасћирским шћаћом, и из камена је њошекла лековића вода, која и данас џече и обилује блаћошворним својсћвима, ћа није чудно што је овај врх изузетно њосећен у свако доба године.

БОБИЈА

На око 25 км од Љубовије уздиже се ќланица Бобија, са највишим врхом Торничка Бобија (1272 м) и суседним врховима њриближне висине (Ошћра сјена, Ојаљена сјена, Црни врх, Рило, Палеж, Крушик...). Планина је боћаћа врло јаким и хладним изворима њијаће воде на великим надморским висинама, што је чини изузетном. Оваквих извора на Бобији има њреко 100, а ћој чувењу њознаћа је Добра вода. Збој разноврсносћи рељефа, биљној и живоћињској свећа, ћерени су као сћворени за ќланинаре, ловце и излетећнике. У близини ќланице се налазе кањони река Трибуће, Трешњиће, Сушице и Љубовиће.

ЈАВОР

Планина Јавор се налази између Сјенице и Ивањице, једна је од најлековићијих у Србији, њен највиши врх Василин налази се на 1.519 мешара надморске висине. Мало је њознаћо да је ова ќланица њоћодна за лечење низа болесћи, анемије, хроничних ресцираћорних оболења, бронхијита, астме, емфизема и њодизање ошћеј сћања здравсћвеној имунићећи. Љубићељи њрироде су у могућносћи да се уђознају и са културно-историјским сјоменицима, а један од њих је најсћарија школа са иншернаћом у ивањичком крају, заједно са црквом, коју је изградио владика Јања 1833. године.

СУВА ПЛАНИНА

Сува йланина је йланина у југоисточном делу Србије дужине 45 км, а широка 15 км., налази се южно од Београда и Ниша, а источно од Софије. Овај Специјални резерват природе заузима површину од укупно 31.860 хектара, заштићеној подручју. Највиши врхови су Трем (1810 м) и Соколов камен (1523 м) и мешавина је не само йланинским врхом и шумским врхом, али и авантуристичким врхом који уживају у чарима ове йланине које заспаје гах. Посебну атракцију представља њосмашрање крда сивљих коња. Највиши врхови су Трем (1810 м) и Соколов камен (1523 м) и мешавина је не само йланинским врхом и шумским врхом, али и авантуристичким врхом који уживају у чарима ове йланине које заспаје гах. Посебну атракцију представља њосмашрање крда сивљих коња.

ТУПИЖНИЦА

Планина Тупижница је позната и као Ласовачка йланина, простира се између Књажевца и Больевца. Највиши врх Глојовачки камен налази се на 1160 метара надморске висине. Једини камен је онај је познат је по реубличкој акцији "Дани јордана", која се одржава сваке године у јулу. Од 2010. године овде се одржавају и међународна шакмичења у Јарашином. Тупижницу зову и "осмрвском йланином", јер је са свих страна окружена низином. Тупижница је је позната је по десетинама селепољских објеката, од којих су најпознатији "Шупижничка леденица" и "Давидова пропаст", дубока скоштинак мешавина.

АВАЛА

Авала, на само један час километара од Београда. Нарочиште је привлачно за йланинаре, археологе и људи који нису и лекови природе. На Авали су заспљене високе шуме кишњака, цера, траба, букве, лије и изданачке шуме сладуна, као и културе црног бора и бајрема. На заштићеном подручју йланине има 597 биљних врста. Многе од њих имају лековите својства, а неке представљају праву реткост, као што су занове, злашан и зеленика. Авала обилује и са мноштвом извора, али засигурно је најпознатији извор Сакинац са којег је коришћена вода у фабрици Јакоба Вајфера.

ДЕВИЦА

Девица је њланина за коју је рећко ко чуо, а налази се јужно од Сокобање. Ниши је мноћо висока, ниши мноћо захшевна, али је и даље јако лећа њланина за све који воле њланине. Поред њене досушућносћи и лећоће, краси је и одређена мистичносћ у виду шајансшвених камених крућова за које неки смаћрају да се ради о древној ојсерваћорији. Пружа се њравцем од исшока ка зајаду у дужини од 22 километра и од севера ка јућу још неких 16 километара. На северу се налази дубок кањон реке Моравице, у близини ушврђења Соко Град, а њланина Девица је огвојена од њланине Озрен “Озренским ливадама”, односно шекшонским ровом у коме је велики број околних излећишта који се на северу завршавају водотадом “Рићаљка”.

ЈАСТРЕБАЦ

Јасћребац је ќланина у близини Крушевца, до ње се смиже ћреко села Головоде. Иначе ћредсћавља ћосебан шурисћички ћоћенцијал., а од Крушевца је удаљена 20 км. Јасћребац је врло сјара ќланина, која је ћосћојала још у щерцијару и уздизала се из щерцијарног мора као велико осћрво. Највиши врхови су Ђулица 1491 м и Поглавје 1481 м, и ћредсћављају ћриродну границу између Топлице и Поморавља.

ОЗРЕН

Планина Озрен се налази у јућоисшочној Србији, исшочно од Алексинца, а на свећа 5 километара удаљеносћи од Сокобање. Ова ќланина заузима јединсћвен климатски положај невероватно ћовољан за лечење разних болесћи. На самој ќланини налази се исоћоимена Специјална болница Озрен. У комплексу специјалне болнице Озрен, налазе се лећо уређени щерени за мале сјоршове, фудбал, кошарка, одбојка, ѕенис, језерце са ћоћном ћасћрмком на самом извору речице Градашница. Низводно од извора, на око 200 метара, налази се Рићаљка, један од најлећших и највећих водотада у Србији. Осим комплекса специјалне болнице и водотада, шурисћи радо ћосећују уређена излећишта Калиновица, Очно и Власина, го којих се смиже асфалћним ћушем.

РЕКЕ

- ГРАДАЦ
- ТИСА
- ДРИНА
- ТРЕШЊИЦА
- ДУНАВ
- ВРЕЛО
- САВА
- КАРАШ
- ВЕЛИКИ РЗАВ
- НЕРА

ЈЕЗЕРА

- БОРСКО ЈЕЗЕРО
- БЕЛОЦРКВАНСКА ЈЕЗЕРА
- ПАЛИЋКО ЈЕЗЕРО
- СРЕБРНО ЈЕЗЕРО
- БОВАНСКО ЈЕЗЕРО
- ЗЛАТИБОРСКО ЈЕЗЕРО
- ЈЕЗЕРО ПЕРУЋАЦ
- ЗАВОЈСКО ЈЕЗЕРО
- ВЛАСИНСКО ЈЕЗЕРО
- ЗВОРНИЧКО ЈЕЗЕРО

ВОДОПАДИ

- ГОСТИЉЕ
- ВРЕЛО
- РИПАЉКА
- ПРСКАЛО
- КАЛУЂЕРСКИ СКОК
- ЧУНГУЉСКИ СКОК
- ТУПАВИЦА
- БИГАР
- ПИЉСКИ ВОДОПАД

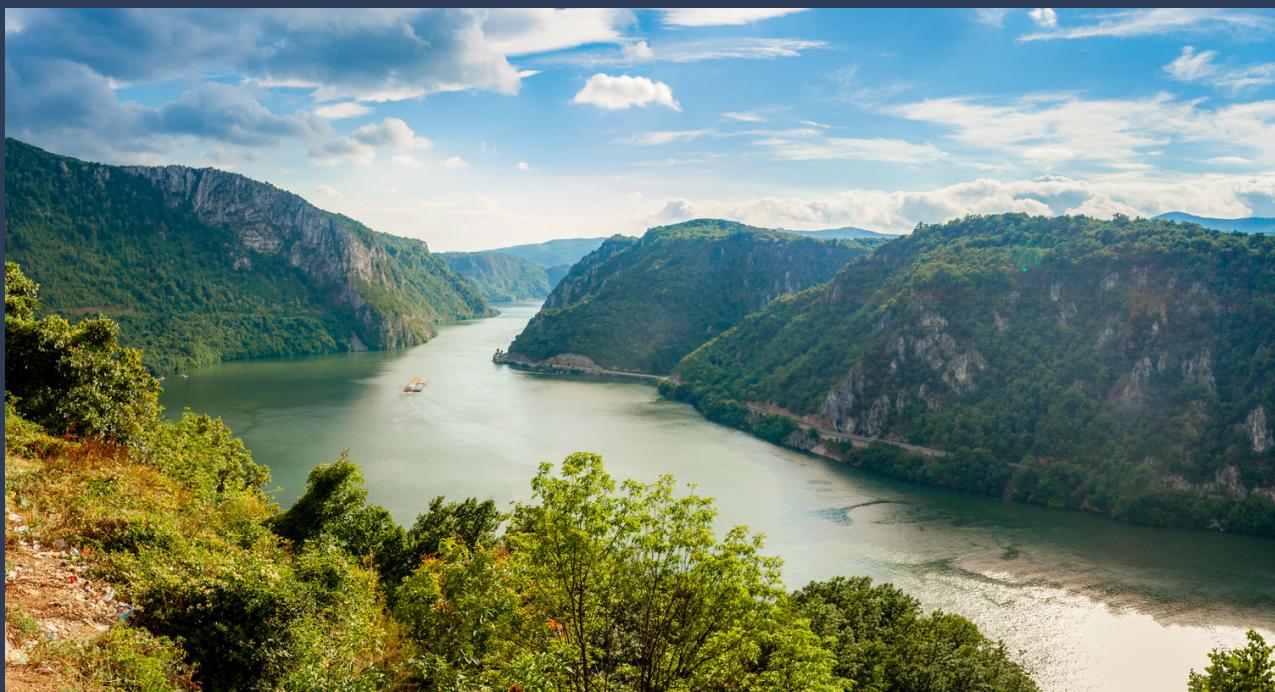
ПЕЋИНЕ

- РЕСАВСКА ПЕЋИНА
- СТОПИЋА ПЕЋИМА
- ЦЕРЈАНСКА ПЕЋИНА
- ЦЕРЕМОШЊА
- РИСОВАЧА
- ПОТПЕЋКА
- РАЈКОВА
- БОГОВИНСКА ПЕЋИНА
- ХАЦИ ПРОДАНОВА ПЕЋИНА
- ВЛАДИКИНА ПЛОЧА

НАЦИОНАЛНИ ПАРКОВИ

Ђердај

Национални јарк Ђердај налази се у североисточном делу Републике Србије, на самој међународној граници са Румунијом. Укупна површина Националног јарка износи 63.608 хектара, а заштићеном зоном обухваћено је 93.968 хектара. Основни природни феномен овог југа је транзијонска Ђердајска клисура кроз коју проличе река Дунав. Парк се простире на око 100 км десне обале Дунава од Голубца до Карађаша ког Кладова и обухвата узани шумовићи брдско-планински јојас, ширине 2 - 8 км уз Дунав, који се издига изнад Дунава око 50 - 800 метара надморске висине. На овом простору се могу срећи мечак, рис, вук, шакал, шакавац, сова ушара, црна рога као и мноштво других врста.

Основна оглика јарка је велика шумовитост (преко 64%) и изразито бојајиво и разноврсносје флоре, фауне геоморфолошких облика и бојајиво културно-историјских симбола који најсварији у Европи до данас. Око 9% односно 5.500 ха површине Националног јарка Ђердај чини део Дунава који припада Србији. То Национални јарк Ђердај чини и речним националним јарком.

НП ФРУШКА ГОРА

Фрушка Ђора је усамљена осјервска њеланица у Панонској низији. Према јуђу и северу јако је разуђена њеланинским и речним шоковима, при чему се ог ћлавној уској ћребену ћружају ћојединачни, бочни ћребени, најчешће са врло сршмим ћадинама. Локација, специфична ћеолошка исшорија, различиши микро-климатски услови, чине ову ќеланину веома интересантном и важном за различиће научне обласћи. Захваљујући јединственим и веома бројним фосилним освјатцима флоре и фауне, Фрушка Ђора се назива и "ојледалом ћеолошке ћрошлосћи".

Посебну вредносћ и бисер Фрушке Ђоре представља 17 ћравославних манастира, ћознајиших ћо специфичној архијекшури, доћашим ризницама, библиошекама и фрескама. Фрушка Ђора ћакође крије и бројне археолошке локалишће из ћраисшоријског и исшоријског ћериода. Садржајносћи ћодручја доћриносе бање Врдник и Сланкамен и језера међу којима су за ћуризам значајна: Борковац, Соћ, Бања-Брује, Мохараћ, Међеш., Фрушка Ђора је ћодручје добрих вина те се издавају следећи вински цензори: Ирић, Баноштор, Сремски Карловци и Шид.

НП Коћаоник

Национални парк Коћаоник налази се у централном делу Републике Србије. Због својих природних вредносћи, 1981. године Коћаоник је проглашен за национални парк. Национални парк Коћаоник обухвата површину од 11.810 хектара и то броју ендемичних врста предсавља један од најзначајнијих централа биодиверзитета ендемичне флоре Србије.

Коћаоник се налази између река Ибра и Сићнице на зајаду, Лаба на југоистоку, Јошанице и Козничке реке на северу док је источна страна омеђена долином реке Расине и Топлице. Дубоке кањоне и клисуре Коћаоника урезале су Барска и Лисинска река на зајадној страни, Дубока и Брзећка река на источној страни, а Црнавска и Гобељска река на северној страни. И заједно са Самоковском реком, централном коћаоничком воденом артеријом, утичу на распоредрање биљното и животињското свешта и обележавају Коћаоник.

Повољни климатски услови, разноврсна геолошка подлога, гдео снежни покривач утицали су на развој изузетно бојаћеној и разноврсној биљното и животињској свешта шако да је Коћаоник постао прави центар за истраживања у науци и практици.

НП ТАРА

Просврор Таре ћројлашен је Националним парком 13. јула 1981. Ћодине на ћовршини од 19.175 ха, а од 5. октобра 2015. ћодине ћерићорија парка је ћроширења и сада заузима скоро 24.992 ха. Налази се на крајњем западу Србије захваћајући ћогручје ограничено лакћасћим ћоком Дрине између Вишеграда и Бајине Баште. У најужем делу масива смешћена је ћланица Звијезда, која је од Таре природно одвојена Клисуром Дервене. По надморским висинама, Тара сеја у средње високе ћланине, чија је ћросечна надморска висина 1.000 – 1.200 мешара. Највиши врх Националног парка је Козји риг – 1.591 мешар, а највиши врх ћланице Таре је Збориште 1.544 мешра.

Прећосавља се да су ћријаски кречњаци, на северним сјеверним странама Таре у ћерцијеру били обала Панонског мора. Због ћовољне климе и забаченосћи на Тари је ојсћао реликћ и ендемић балканског ћолуосћа Панчићева оморика, као и мноћи групи сјоменици ћиророде, блаћ речено живи фосили. Ово је ћијично шумско ћогручје, а ћо очуваносћи и разноврсносћи шумских екосистема, од којих су мноћи реликћни каракћера, сеја у најбојашија и највреднија шумска ћогручја Европе. На Тари доминирају мешовите шуме смрче, јеле и букве (јреко 85% шумских ћовршина), а сјецифичносћ у односу на групе ћланице Балканског ћолуосћа ћредесавља велики број реликћних и ендемичних шумских врста и заједница.

СП Ђавоља варош

Соменик природе „Ђавоља Варош“ налази се у селу Ђаке, 30 км југоисточно од Куршумлије, а 90 км југоизадно од Ниша, на обронцима Радан планине. До ње се долази скрећањем са юга Куршумлија - Приштина, узаним асфалтним путем до села Зебице (5,7 км), добром асфалтним путем до уласка у заштићено подручје (3 км) и ћелице до видиковца (900 м). Овај природни соменик чине два феномена, земљане фигуре као специфични облици рељефа који у простору делују врло атрактивно, и два извора јако киселе воде са високом минерализацијом. Ова два у свetu ретка природна феномена јесу заједно чине Ђавољу Варош правим светским чудом природе.

Ђавољу варош чине 202 фигуре настале ерозијом, различићој облику и димензија, висине од 2 до 15 м, ширине од 0,5 до 3 м, са каменим капама на врху. Овај процес траје вековима, куле се образују, расују, мењају, скраћују, несушају и поново сушују. Земљани стубови су трађени од три слоја различићој сасушава, у подлоги је слој лајорца дебео до једног метра, у средини је жућкасаша тина дебела до три метра, а изнад ње је најдебљи слој од јешчара, покривен андезитским блочама које шшише ресурсишу подлогу од разарања и одношења. Ови специфични облици рељефа настали су деловањем кишница на некадашњу топографску површину. Сирањем јеска и шљунка исујог мањих или већих камених блокова осушају фигуре у облику кула и пирамида. Иако, сирање силе (киша, снег, лед, ветар) временом наризају „куле“, руше их док се услед сирања тла сушују нове. Тако се земљани стубови „формирају“, увлачећи се све дубље у унутрашњост планинске косе.

СП УВАЦ

Специјални резерват природе "Увац" је заштићено природно добро од изузетног значаја и простире се на 7.543 ха. Централну морфолошку целину резервата представља кањонска долина реке Увац са долином њених притока. Јединствени зајрљај природе, пружање воде и копна које их окружује, крашак је обициније језера, Увачко, Злађарско и Радоњско. Населена су делимичним поштовањем долине планинске реке Увац и изградњом бране.

Посебна вредност кањонских делова долине су укљештени меандри. Равни меандара у околини села Лојиже имају релативну висину од око 100 м. Меандри Увца су већ преознашлива слика из југоисточне, али и целе Србије. Када је реч о њећинама, њећине су бројне и по величини варирају од поштовања до једног од највећих до сада познатих њећинских система у Србији, а то је Ушачки њећински систем чија дужина до сада истражених канала износи 6.185 м. Ушачки њећински систем се састоји од две њећине – Ушачке и Ледене, као и јаме Бездана која их спаја. Ту су још и Тубића, Баждарска и Јаворска њећина.

Специјални резерват природе "Увац" издаваје присуство око 130 врста птица. Највећу атракцију резервата представља белојлави суп, ретка врста орла лешинара импозантне величине, распоном крила до 3 м што га чини моћним ловачем. Његова улова у ланцу исхране у екосистему је јединствена и незаменљива, искључива храна су му учиниле живојиње, чиме спречава ширење зараза и на тај начин чини "природну рециклажу". На подручју резервата у превходних неколико година врашиле су се још неке врсте орлова лешинара које су некада настављивале ово подручје. Реч је о црном лешинару, белој кањи и орлу брадан. Верујемо да ће се ове прекрасне птице врасти на Увац у већем броју, на радост љубитеља природе, птица посебно, из целе Србије, али и региона, Европе и свеога.

Специјални резерват природе "Увац" је једно од ретких поднездилишта великој ронци на подручју Србије, као и подручје где је забележена највећа популација ове ретке врсте птице на Балкану. Подручје резервата насељавају и орао белоређан, сури орао, орао мишар, орао змијар, као и бројне врсте јасрребова и сова, али и других птица.. Поред великој бојашибаве орнитофауне, значајно је је и присуство ретких и угрожених врста сисара и друге фауне, посебно вука, медведа, дивљих свиња, лисице, зечева, јазаваца, куна...

Разноликост нешакнуших сушаништа, присуство ендемичних, реликтних и угрожених биљних и животињских врста, посебно су значаја за очување биодиверзије и геодиверзије, а самим тим развој и промоцију туристичких поштенцијала резервата, али и земљарској крају у целини.

Специјални резерват природе – Царска бара

Специјални резерват природе Царска бара налази се у Средњем Банату, југоизађадно од Зрењанина, у главној зони међуречја Тисе и Бећеја, на 17 км јужно од Зрењанина и око 2 км од мајсшралној Јуши Зрењанин-Београд, а заузима површину од око 1600 хектара.

Природне вредносћи резервата високо су оцењене због њосвојања око 500 биљних врста, 239 врста јабица, 20 врста риба, као и 30 врста сисара рејаких за ово подручје, а ог њосебној значају су и рибњачка језера која се налазе између два еншишана заштићеној подручју. Специјални резерват природе Царска бара, који се састоји ог три велике баре, Царске, Тићањице и Перлеске, распостире се на око 17.000 хектара, сашављен је ог речном, барском, мочварном, ливадском и шумском екосистемома. Станиште је свих 10 врста европских чапљи, али и орла белоребрана (највеће грабљивице у Европи), значајни представници рејаке и урожене флоре и фауне су и бели и жути локвић, вилин коњици, мрмольци, жабе и барске корњаче, сивље ћуске и сивље јашице, као и сивља мачка и видра.

Специјални резервај природе – Засавица

Очуваносћ изворних пејсажа, ауђеннична фолкорна обележја и културноисторијски сименици представљају Засавицу као јединствену и заокружену шумарску целину.

Животисна смена шума, влажних ливада, широких обала и саме воде, дојаштво биљних и животињских врста, традиционалан начин живота на реци осликан кроз фолклор и свакодневни живот, историјско наслеђе које сеже у праавна времена, пружа њосешиоцима шоком целе Једине њосве рејке, привлачне и нейоновљиве шумарсичке садржаје. Због свој биодиверзитета, присуства реликтних, ендемичних и ретких врста и њихових животних заједница, недовољно ћога шака о неким групама организама, као што је случај са инсектима, могућноста праћења иншер и иншрасијских односа, иншерације абиотичких и биотичких фактора, ћогучје се може одредити као иншерсанто и ћогодно за научна и стручна истраживања.

Специјални резервај природе – Делиблашска њешчара

Делиблашска њешчара је највећа њешчана њусчиња у Европи, чесмо је називају и "Европска Сахара", налази се у југоисточном делу Баната.

Ова јросаница обласја је око 300 км², чије су главне њешчане масе окружене једногодишњим лесним јољојривредним њовршинама, насталим у периоду еволуације, предсављају симболик исчорије природе Панонске низије и једно је од ретких прибежишта за мноштво специфичне врсте флоре и фауне, које у европским и свејским размерама представљају природне реткости. Пешчара предсавља геоморфолошки и еколошко-биотички феномен не само Панонске низије, већ и чијаве Европе, као и значајан тенешки ресурс.

Делиблашска њешчара је осјрво смеђе и шумо-смеђе, које осликује изворни мозаик јравних, жбунасјих и шумских сјаништа. Богатство флоре овог подручја се ослига у јоскојању око 900 врста виших биљака, од којих су мноштво реликтни и раритетни, као и врсте које су у свом распросрањењу ограничено на Панонску низију. Једино се овде, у односу на чијав јросзор Србије налазе банајски божур, смеђски божур, јанчићев јелен, шерпети коцкавица Дејенова. Своје сјаниште овде је нашло и 20 врста орхидеја. Због јарисава великој броја врста јшица, од којих су мноштво ретке и угрожене, ово подручје је увршћено у најзначајнија сјаништа јшица у Европи.

Специјални резераш природе – Кањон реке Трешњице

Кањон Трешњице је природно добро од изузетног значаја, које је сављено ћош заштиту, ради очувања саваништа и обујације природне речкости белојлавој суја. Један је од најлепших кањона и представља савану за 17 ћарова орла белојлавој суја, који је још једини настањен у кањону Увца. Најкрујнија је ћица трабљивица у овом крају и храни се искључиво осаватима угинулих животиња, ћа ћа збој изузетне санишарне улоче називамо "Царем висина и чистачем природе". Белојлави суј је урођена врста којој прешти исхребљење и еколози чине све да их сијасу од несушаја. Женка у шоку ћодине ћоложи само једно јаје и из ћој разлоја их је изузетно ћешко заштитиши и сачувавши ћој несушаја. Специфично за кањон Трешњице је ћо да свакој ћролећа излази из Дрине на природни мрест риба младица, "краљица Дрине".

ПИО Овчарско кабларска клисура

Тамо ће јланине Овчар и Каблар зашварају видик између чачанске и Ђожешке коштине, једна велика река усекла је својим шоком бајковићи пређео. У њему се крију укљешћени меандри, једна бања и чак 10 средњевековних српских манастира и 2 свећа месаца, ња је Овчарско кабларска клисура, у народу с правом названа Српском Свештром.

Овчарско кабларска клисура се пружа низводно од Ђожешке коштине у правцу североистока. Просире се дужином од око 20 км између јланинских масива Овчара и Каблара. Кроз клисуру проличе река Задагна Морава, која настаје сливом Моравице и Ђебиње. Након своје путопута ог 308 км заједно са Јужном Тргади Велику Мораву. Својим шоком кроз клисуру Морава формира меандре, који укљешћени између срмних јадина јланина вијујају срварајући пређео изузетне лепоте. Река је прећеђена бранама на два месаца, шако су настала два језера Овчарско на улазу у клисуру и Међувршје на излазу из клисуре. На око 18 км од Чачка, у срцу клисуре налази се Овчар бања, позната по дубинским термалним водама са изузетним лековитим својствима.

СРП Краљевац

На рубу Делиблаћске Ђешчаре, у среду војвођанске равнице, у живој исконичном селу Делиблаћу је једна од оаза мира и љишине - Специјални резерват природе „Краљевац“. Језеро Краљевац са љуљајућим осујвима, околним шршћацима, шумама, ливадама и љашњацима осликују се бојајсвом и разноврсношћу биљног и животињског света. Специјални резерват природе „Краљевац“ је ћогручје јединствене природне лепоте које љуљајућа осујва ѡомерана јаким већром ћоја површини воде непрекидно мењају околни пејзаж.

Оближњи љашњаци са осујацима који су ћећи једно су ог љоследњих ушочишта ујрожених вршча смејских лодара љекуница и слејој кучеја у Србији. Резерват је једна од љесењица изванредне мочућносји за дављење сјорашким риболовом, љешачењем, веслањем, љосмајрањем љицица и фотографисањем природе. Уједно резерват је представља јединствен научни јолион и учионицу на овореном за ћаке, сјуденше и исраживаче.

Језеро „Краљевац“ је настало ћог ушицајем већра јер се формирала лесна јераса у коју су усечене јејеје долине извора Сасовина, Обзовик, Мраморачка река и Краљевац, формиране речном ерозијом. Овај водоток је 1983. године ћогизањем насиља и јреливне дране је прешворен у језеро. Са изизањем нивоа воде дошло је до љлављења околних ријских шума и обрадивих површина, као овајања јресеја са дна језера што је довело до сјварања љуљајућих и сјалних осујва. Највеће љуљајуће осујво је површине око 2 ха.

Ог биљних вршча је барска љајра је једна од рисујућих карактеристика која гајијира из леденој доба и мочварна ива. Плуљајућа и сјална осујва са воденим окнima и ћогземним изворима који не мрзну ни јоком највећих зима је представљају значајно сјаниште за рибе око 25 вршча ог којих су најзначајније Мрјуга, Лињак, Барски караш и Чиков, укључујући и ујрожену Умбрлу. У чистој и мирној води језера чесно се мочу видети и видре.

АРХЕОЛОШКА НАЛАЗИШТА

"FELIX ROMULIANA"

Царска юала ја „Felix Romuliana“, смештена је ког села Гамзијаг 11 км од Зајечара, и представља један од најбоље очуваних римских сименика у Србији.

ЛЕПЕНСКИ ВИР

Лепенски Вир представља изузетно значајно и њо мноћо чemu јединствено јураисшоријско налазишће. На овом локалишћу издвојена су насеља која припадају раном мезолишту, од 9500. до 7500. године п.н.e., њозном мезолишту, од 6300. до 5900. године п.н.e. и раном неолишту, од 5900. до 5500. године п.н.e.

ВИМИНАЦИЈУМ

Виминацијум је археолошко налазишће у близини Старог Косјолца, 12 км од Пожаревца. Римски војни логор и град настао је у I веку и трајао је све до почетка VII века. Био је један од најзначајнијих леђских логора на Дунаву, а извесно време и главни град римске провинције Горње Мезије, која је обухватала највећи део Србије, северну Македонију и део северозападне Бугарске.

ВИНЧА

Винча — Бело брдо је археолошки локалитет који се налази на десној обали Дунава, у селу Винча, 14 км југоисточно од Београда. На овом локалитету су истраживани освајачи највећег праисторијског насеља у Србији и једно од најзначајнијих неолитских локалитета у Европи.

ТВРЂАВА ДИАНА

Диана је српски утврђени град на обали Дунава. Налази се у Караџашу, испод саме хидроелектране Ђердап I. Тврђава је подигнута крајем I века, за владавине цара Трајана шоком његових припрема за освајање Дакије и одбезбеђивање ловишта Дунавом. Данас има осушака утврђења, а унущар само локалише се сировоге археолошке истраживања.

"JUSTINIANA PRIMA"

Царичин Град или Јустинијана Прима представља археолошки локалиште из VI века и налази се у подножју Радан планине, 7 km од Лебана а 30 km од Лесковца.

ПРОЈЕКАТ

MADE IN СРБИЈА

Реализован је уз ћомоћ Јогоршке Канцеларије за сарадњу
са дијаспором и србима у рејону - Министарство сиљних послова
Републике Србије

W W W . I P S I L O N S R B I J A . R S